

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/192/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111233106
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4111233106.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Soni Zmekovej a JUDr. Eriky Madarászovej, v právnej veci navrhovateľky: Sociálna poisťovňa, so sídlom Bratislava, ul. 29. augusta č. 8, IČO: 30 807 484, proti odporcovi: A. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., C. XXXX/XX, zastúpený JUDr. Ladislavom Chmelárom, advokátom so sídlom Vráble, Levická 579, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Komunálna poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, o zaplatenie sumy 2489,99 eura, o odvolaní navrhovateľa, odporcu a vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 06. marca 2013 č.k. 10C/97/2012-201, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 1.743 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V zostávajúcej časti návrh, t.j. v sume 746,99 eur súd zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal . Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na vykonané dokazovanie a ustanovenia § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 a) , ods. 3, § 5 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, na základe ktorého mal za preukázané, že odporca dňa 17.3.2002 o 19.30 hod. na ceste prvej triedy č. 51 medzi obcami B. - F., viedol osobné motorové vozidlo L. XXX, NR XXX BD, kde neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, vzdialenosti rozhľadu, prekročil povolenú rýchlosť a narazil do zadnej časti neosvetleného bicykla, ktorý viedol T. C., ktorý následkom zrážky utrpel tržno - zmliaždenú ranu v oblasti temena hlavy, vnútro - lebečné krvácanie v ľavej čelovo- spánkovo- temennej oblasti hlavy pod tvrdým obalom mozgu, krvácanie pod jemný obal mozgu, pomliaždenie mozgu, nestabilnú zlomeninu druhého krčného stavca, zasahujúcu do oboch oblúkov stavca, zlomeninu prvého driekového stavca chrbtice, pomliaždenie hrudníka a brucha, s dobou liečenia a práceneschopnosti najmenej 6 mesiacov. Voči odporcovi bolo uznesením Okresného súdu Nitra č.k. 5T/7/2003 z 22.10.2003, právoplatným dňa 18.11.2003 trestné stíhanie podmiennečne zastavené a bola mu uložená skúšobná doba v trvaní jeden rok, odporca ako obžalovaný sa k spáchaniu skutku v celom rozsahu doznať, trestnú činnosť oľutoval, jeho zavinenie bolo dostatočne preukázané, urobil všetky opatrenia smerujúce k tomu, aby poškodenému T. C. bola uhradená vzniknutá škoda, z ktorého dôvodu bol možný postup podľa § 307 ods. 1 Trestného poriadku. V čase vzniku poistnej udalosti bolo k motorovému vozidlu L. XXX, V.: NR XXX BD uzatvorené v Komunálnej poisťovni a.s. (vedľajší účastník v tomto konaní) povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to poisťníkom otcom odporcu F. N., nar. XX.X.XXXX, pričom rozhodnutím Sociálnej poisťovne

bol vzhľadom na následky, ktoré poškodený utrpel pri dopravnej nehode, priznaný invalidný dôchodok a poisťovňa vyplatila poškodenému T.i v období od 18.7.2010 do 17.8.2011 dávky dôchodkového poistenia titulom invalidného dôchodku vo výške žalovanej istiny, čo vyplýva z potvrdenia o vyplatených dávkach. Súd prvého stupňa prijal záver o čiastočnej dôvodnosti návrhu navrhovateľky. Poukázal na to, že nárok Sociálnej poisťovne podľa ust. § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. je samostatným regresným nárokom a vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody má táto úprava povahu špecifického ustanovenia, v dôsledku čoho v danom prípade ide o osobitný nárok, výšku ktorého navrhovateľka v konaní preukázala. Ďalej mal za preukázanú aj pasívnu vecnú legitimitáciu na strane odporcu. Dôvodil tým, že prevádzkovateľ motorového vozidla Mazda 626, ktorý bol poistník z poistenia o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu a vodič vozidla boli v tomto prípade dva rozdielne subjekty, avšak povinné zmluvné poistenie sa vzťahuje aj na škody spôsobené samotným vodičom. Navrhovateľke tak v tomto prípade výplatoú dávok poškodenému za odporcu vznikla za žalované obdobie 18.7.2010 do 17.8.2011, ktoré obdobie je obdobím rozhodným z hľadiska posúdenia jeho nároku, škoda a to vo výške 2.489,99 eura , ktorý nárok vyplýva z ust. § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako i ust. § 4 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z. Skutočnosť, že v čase vzniku nehody a poistnej udalosti mal prevádzkovateľ vozidla uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Mazda XXX V.: NR XXXBD u poisťovateľa - vedľajšieho účastníka na strane odporcu podľa zák. č. 381/2001 Z.z. nebola sporná. Súd prvého stupňa preto nárok navrhovateľky posúdil podľa ust. § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., v zmysle ktorého vznikol navrhovateľke regresný nárok voči odporcovi, pretože vyplatením dávok z nemocenského poistenia alebo z dôchodkového zabezpečenia vznikla navrhovateľke majetková ujma. Vzhľadom na to, že ust. § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z, ktoré má povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku o náhrade škody, neobsahuje dôsledky vyplývajúce z prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody, súd prvého stupňa aplikujúc na danú vec ust. § 441 Občianskeho zákonníka skúmal prípadné spoluzavinenie poškodeného, ktoré by malo za následok obmedzenie zodpovednosti odporcu. V tomto smere súd prvého stupňa ustálil spoluzavinenie poškodeného v rozsahu 30%, ktorými sa podieľal na nehode samotný poškodený. Vychádzal pritom z obsahu trestného spisu, z ktorého vyplýva, že poškodený C. jazdil na vozovke 1,2 m od čiar pravej krajnice, pričom znalec uviedol, že z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody bola rýchlosť jazdy vozidla 100 až 106 km/h. Z technického hľadiska v priamej príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody bola jazda neosvetleného cyklistu za zníženej viditeľnosti , vo vzdialenosti 1,2m od pravého okraja vozovky, pričom v jazde po okraji vozovky mu nič nebránilo. Z výpovede poškodeného v trestnom spise súd zistil, že poškodený C. sám uviedol, že pred cestou si vypil asi 3 alebo 4 štamperlíky domácej pálenej, čo zapíjal vodou. Z protokolu o lekárskom vyšetrení ku skúške na alkohol v krvi z 2.4.2002 vyplýva, že poškodený T. C. podľa ošetrojúceho lekára MUDr. Petra Orbána javil príznaky použitia alkoholu a plynovou chromatografiou mu bol zistený alkohol 0,65 promile zatiaľ čo že u odporcu nebolo zistené požitie alkoholu. Podľa názoru súdu tým, že poškodený T. C. jazdil na bicykli pod vplyvom alkoholu, čo spôsobilo jeho nestabilnú jazdu na vozovke, keď tesne pred nehodou jazdil v strede jazdného pruhu a nie na okraji vozovky, sám prispel k vzniku škody. Táto skutočnosť nepochybne mala príčinnú súvislosť so vznikom dopravnej nehody, čo dokazuje aj to, že rovnakým smerom jazdil aj syn poškodeného, ktorý jazdil pri okraji vozovky a tohto odporca svojim motorovým vozidlom obišiel bez toho, aby došlo ku kolízii, pričom išiel rovnakou rýchlosťou, akou išiel v čase, kedy obchádzal jeho otca / pred brzdením/. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ by bol jazdil T. C. spôsobom, ako jeho syn, nebolo by z najväčšou pravdepodobnosťou došlo k dopravnej nehode, pretože pri jej šetrení nebolo zistené, že by odporca bol zišiel z cesty, resp. že by zachytil cyklistov na krajnici. Na základe uvedených skutočností súd prvého stupňa dospel k záveru, že na vznikutej nehode, v dôsledku ktorej došlo k poistnej udalosti a poškodeniu zdravia T. C. sa podieľal aj samotný poškodený. Vzhľadom na to, že navrhovateľka sa domáhala zaplatenia sumy 2.489,99 eura, súd prvého stupňa z tejto sumy odpočítal 746,99 eura (30% z celej uplatnenej sumy) a navrhovateľke priznal rozdiel týchto súd, t.j. sumu 1.743 eura. Súd prvého stupňa nevykonal dôkazy výsluchom svedkov a vychádzal z ich výpovedí v trestnom konaní najmä z dôvodu, že od dopravnej nehody uplynula doba viac ako 10 rokov a teda takto získané výpovede o priebehu dopravnej nehody by zrejme vzhľadom na plynutie času nemohli prispieť k hodnovernejším údajom, než sa dozvedel ich oboznámením prečítaním. K tvrdeniu vedľajšieho účastníka, že mu neprináleží povinnosť plnenie voči navrhovateľke z dôvodu, že k nehode došlo 17.3.2002, pričom z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom ku dňu vzniku dopravnej nehody, explicitne nevyplývala zákonná povinnosť vedľajšieho účastníka nahradit' za škodcu nároky uplatnené navrhovateľom, súd prvého stupňa dodal, že zodpovednosť vedľajšieho účastníka

vyplývala zo zákona č. 381/2001 Z.z. aj v znení účinnom v čase vzniku nehody, lebo ide o škodu na zdraví a nejde o výluku uvedenú v § 5 ods. 1 písm. f) zákona, pričom z logického výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že poisťovateľ takýto druh škody nenahradí len ak sa nezistila osoba zodpovedná za škodu alebo vodičovi motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola táto škoda spôsobená. V danom prípade nejde ani jednu z uvedených výnimiek a preto je daná zodpovednosť vedľajšieho účastníka za škodu vzniknutú uhradením dávok dôchodkového zabezpečenia T. C.. Vychádzajúc z uvedeného súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 1.743 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v zostávajúcej časti žalobného návrhu, t.j. sumy 746,99 eur návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP a navrhovateľovi, ktorý mal v konaní vyšší úspech ako odporca, trovy konania nepriznal, nakoľko si žiadne neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, odporca a vedľajší účastník na strane odporcu.

Navrhovateľka odvolaním napadla rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti (v poradí druhý výrok rozsudku) a žiadala rozsudok v napadnutej časti zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Namietala, že súd prvého stupňa hoci správne zistil skutkový stav, nesprávne vec právne posúdil pri rozhodovaní o spoluzavinení poškodeného. Poukázala na to, že zo znaleckého posudku Ing. Jozefa Veverka zo dňa 24.06.2002 jednoznačne vyplýva, že príčinou vzniku dopravnej nehody bola rýchlosť vozidla 100 až 106 km/h, čo bola vyššia rýchlosť ako rýchlosť primeraná vzdialenosti rozhradu vodiča, pričom v samotnom závere posudku bolo konštatované, že pokiaľ by vozidlo išlo primeranou rýchlosťou t.j. 66 až 71 km/h, dokonca aj vyššou až 77 km/h, vozidlo by zabrzdilo včas, to znamená, že vodič motorového vozidla mohol zabrániť stretu vozidla s cyklistom, pokiaľ by šiel rýchlosťou, ktorú stanovuje zákon. Bola toho názoru, že jazda cyklistu po požití alkoholu neovplyvnila vznik dopravnej nehody, pričom v krvi cyklistu bol zistený alkohol 0,66 promile, či nenarušilo koordináciu pohybu po vozovke. Ohľadne jazdy cyklistu vo vzdialenosti 1,2 m od pravého okraja vozovky dodala, že šírka pravého jazdného pruhu bola 3,75m, teda cyklista sa pohyboval nie v strede, ale v pravej časti pravého jazdného pruhu, aj keď nie tesne na okraji vozovky. Zákon o premávke na pozemných komunikáciách pritom neustanovuje vzdialenosť akú má cyklista presne dodržať od okraja vozovky a pri samotnej jazde sa dá ťažko dodržať, aby jazdil vždy tesne vedľa jej okraja, aj keď nemá pred sebou zjavnú prekážku. Podľa názoru navrhovateľky neexistuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody a medzi protiprávnym konaním T., čím nie sú dané zákonné predpoklady zníženia náhrady škody podľa § 441 Občianskeho zákonníka. Záverom poukázala na uznesenie Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T/7/2003, ktorým bolo trestné stíhanie podmienčne zastavené, v ktorom bolo konštatované, že predmetnú nehodu zavinil odporca, k čomu sa aj v plnom rozsahu doznal.

Odporca odvolaním napadol rozsudok vo vyhovujúcom výroku (v poradí prvý), ktorým bol zaviazaný zaplatiť navrhovateľke sumu 1.743 eur a žiadal rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že i keď nárok navrhovateľky má oporu v ust. § 238 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v danom prípade však na osobné motorové vozidlo značky Mazdy 626 EČ NR-XXXBD bola dňa 05.12.2011 uzatvorená poisťná zmluva na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorá vyplýva z Občianskeho zákonníka a zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z uvedeného vyplýva, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu. Bol toho názoru, že v danom prípade neexistovali zo strany vedľajšieho účastníka dôvody zakladajúce výluku v zmysle ust. § 5 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z. a jeho tvrdenia v tomto smere nemajú oporu v platnom práve. Ďalej poukázal na to, že na Okresnom súde Nitra sú v tejto veci vedené ďalšie konania, a to ohľadom plnení za iné roky už vyplatených dávok zo strany navrhovateľa poškodenému T. C., a preto v prípade poberania dávok z dôchodkového poistenia zo strany T. C. bude povinný tieto nahradiť za každé obdobie, ktoré môže trvať štyri, päť rokov, ale možno aj ďalších desať rokov, a to aj za podmienok, kedy bola s vedľajším účastníkom riadne uzatvorená poisťná zmluva a nikdy neexistovali dôvody, ktoré by zakladali výluku z poistenia. Odporca namietal aj to, že súd prvého stupňa mal regresný nárok navrhovateľky v zmysle ust. § 441 Občianskeho zákonníka znížiť nie o 30%, ale o 50% a to z dôvodov, že poškodený išiel na neosvetlenom bicykli mimo obce za zníženej viditeľnosti na vozovke vo vzdialenosti 1,2 m od jej pravého okraja, pričom v jazde po okraji vozovky mu nič nebránilo a navyše pod vplyvom alkoholu 0,62 promile, a teda aj poškodený porušil ustanovenia zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke

na pozemných komunikáciách Vzhľadom na uvedené žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vedľajší účastník na strane odporcu odvolaním napadol rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku, domáhajúc sa zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa v tejto časti a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že určenie spoluzodpovednosti za škodu v rozsahu len 30% je zjavne neprimerané a to s poukazom na skutočnosť, že poškodený Ján Litvák v čase vzniku dopravnej nehody bol pod vplyvom alkoholu a zároveň jazdil stredom vozovky. Dodal, že poškodený bol účastníkom premávky a teda bol povinný dodržiavať povinnosti, ktoré pre neho ako účastníka cestnej premávky vyplývali v rozhodnom čase zo zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení účinnom do 31.01.2009. Bol toho názoru, že súd prvého stupňa mal pri stanovení miery krátenia uplatneného nároku s ohľadom na požitie alkoholických nápojov krátiť nárok navrhovateľa o 50% a vzhľadom na ďalšiu podstatnú skutočnosť, ktorá prispela k vzniku škody, a to nesprávny spôsob jazdy poškodeného, mal nárok krátiť o ďalších 25% , t.j. miera krátenia nároku mala byť vo výške minimálne 75%. Zdôraznil, že súd v občianskom konaní nie je viazaný s ustálením viny v trestnom konaní proti obžalovanému, a to pokiaľ má určiť účasť na spôsobení vzniknutej škody v občianskom súdnom konaní. Považoval za nedôvodné od vodiča motorového vozidla automaticky vyžadovať, že tento automaticky predpokladá a dopredu počíta pri jazde motorovým vozidlom so situáciou, že cyklista nerešpektuje zákonné povinnosti, ktoré pre neho vyplývajú, a že teda jazdí po nesprávnej ceste, a preto sa kedykoľvek pred jeho motorovým vozidlom môže objaviť. V tomto smere konštatoval, že otáznym je, či vôbec odporca nesie zodpovednosť za zdravotné problémy poškodeného, a teda či nárok navrhovateľa voči nemu je dôvodný. Ďalej namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku pre nedostatok dôvodov. Z rozhodnutia nie je zjavné, podľa akého ustanovenia zákona č. 318/2001 Z.z. účinného v čase, kedy došlo k dopravnej nehode, má vyplývať povinnosť vedľajšieho účastníka vo vzťahu k navrhovateľovi, t.j. nahradiť za odporcu navrhovateľovi ním uplatnené dávky dôchodkového poistenia. Z ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. účinného k 17.03.2002, t.j. ku dňu vzniku škody, vyplýva, že poistený má právo z poistenia zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Táto povinnosť vedľajšieho účastníka ale existovala len vo vzťahu k poškodenému, a nie vo vzťahu k navrhovateľovi, čo vyplýva aj z obsahu dôvodovej správy k novele zákona č. 381/2001 Z.z. to k zákonu č. 430/2003, pričom táto povinnosť bola vedľajšiemu účastníkovi stanovená zákonom č. 430/2003 len vo vzťahu k poškodenému a nie vo vzťahu k navrhovateľovi. S uvedenou skutočnosťou sa súd prvého stupňa nevysporiadal. Poukázal na to, že povinnosť vedľajšieho účastníka uhrádzať nároky navrhovateľky vo forme náhrady vyplatených dávok dôchodkového poistenia bola do zákona č. 351/2001 Z. z. vložená až ďalšou novelou a to zákonom č. 110/2007 Z. z., kedy bola povinnosť vedľajšieho účastníka uhradiť na základe uzatvorenej poisťovnej zmluvy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uplatnené a preukázané náklady zdravotného poistenia, nemocenského poistenia alebo dôchodkového poistenia upravené vo vzťahu k príslušným subjektom. Zákon č. 110/2007 Z. z. nadobudol účinnosť až 01. 04. 2007, z čoho potom logicky vyplýva, že pred týmto dátumom nemohla existovať povinnosť vedľajšieho účastníka, keďže v opačnom prípade by potom samotná novelizácia zák. č. 381/2001 Z. z. a s tým spojené vloženie ďalšieho ustanovenia do jeho obsahu strácalo akýkoľvek zmysel. Nárok navrhovateľky, ktorý si v predmetnej právnej veci voči odporcovi uplatňuje, je nárokom originálnym, ktorý navrhovateľke voči odporcovi vyplýva z osobitných právnych predpisov, nejde o škodu a už v žiadnom prípade o škodu na zdraví.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka na jeho strane uviedol, že s odvolaním vedľajšieho účastníka sa stotožňuje, okrem jeho výkladu zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov, ktorý považuje za značne zúžený, ktorý nemá žiadnu oporu v platnom práve a je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj s príslušnými ustanoveniami zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tvrdenie vedľajšieho účastníka potiera akýkoľvek zmysel poistenia zodpovednosti, ako to má na mysli zákonodarca, pretože ako subjekt ktorý má z poistenia úžitky a výhody musí z určitých dovolených rizikových činností niesť aj zvýšené riziko zo závažných škôd z týchto činností. Odporca k odvolaniu navrhovateľky uviedol len toľko, že s ním nesúhlasí a nebude sa k nemu bližšie vyjadrovať.

Vedľajší účastník na strane odporcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že Okresný súd Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/7/2003 rozhodoval o otázke zodpovednosti odporcu

za spôsobenú dopravnú nehodu, avšak nerozhodoval a preto ani neustaľoval zodpovednosť reps. mieru zodpovednosti odporcu za zdravotné následky poškodeného, od ktorých sa vo svojej podstate odvíjajú aj nároky navrhovateľa v predmetnej právnej veci, ktorá otázka mala byť práve predmetom konania v danej veci. Vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že poukazuje na obsah svojho odvolania v ktorom sa vyjadril ku všetkým podstatným námietkam odporcu i navrhovateľa a preto ich nebude opakovať.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľky, odporcu a vedľajšieho účastníka na strane odporcu (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Predmetom konania je regresný nárok navrhovateľky (Sociálnej poisťovne Bratislava) voči odporcovi ako tretej osobe, ktorý svojím protiprávnym konaním spôsobil škodu na zdraví T. C., nar. XX. XX. 1957 a ktorému bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie č. 5708176122 zo dňa 14. 03. 2003 priznaný invalidný dôchodok za následky ublíženia na zdraví, ktoré menovaný utrpel pri dopravnej nehode dňa 17. 03. 2002. Z tejto dopravnej nehody bol odporca uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 5T/7/03, právoplatným dňa 18. 11. 2003 uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona. V dôsledku protiprávneho konania odporcu boli poškodenému T.i vyplatené dávky dôchodkového poistenia vo výške 2.489,99 eura, a to formou invalidného dôchodku za obdobie od 18. 07. 2010 do 17. 08. 2011. Navrhovateľka sa svojho nároku domáha v zmysle § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorých má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z., sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania (§ 31 ods. 1 zák. č. 274/1994 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov účinného do 01. 01. 2004).

Podľa § 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 274/1994 Z.z., sociálna poisťovňa rozhoduje o dávkach dôchodkového zabezpečenia, zabezpečuje výplatu v rozsahu podľa osobitných predpisov. Medzi tieto predpisy patril do 31. decembra 2003 predovšetkým zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších zmien a doplnkov. Povinnosť sociálnej poisťovni poskytovať dávky dôchodkového zabezpečenia vznikla pri splnení stanovených podmienok a to bez ohľadu na to, z akého dôvodu došlo k vzniku nároku na tieto dávky. V prípade dávky poskytnutej vo forme invalidného dôchodku vznikla teda táto povinnosť bez ohľadu na to, či poškodenie zdravia odôvodňujúce jej priznanie bolo spôsobené zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, alebo následkom inej udalosti.

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení vstúpil do účinnosti 01. 01. 2004.

V zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov má sociálna poisťovňa právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky sociálnej poisťovne a výške vyplatených dávok.

Zákon teda priamo uvádza, čo sa považuje za dôkaz preukazujúci výšku škody vzniknutej protiprávnym konaním odporcu. Navrhovateľka sa domáha regresného nároku za obdobie od 18. 07. 2010 do 17. 08. 2011, keď vyplatila poškodenému Jánovi Litvákovi dávky dôchodkového poistenia, pričom odporca je zodpovedný za dopravnú nehodu zo dňa 17. 03. 2002, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia poistenca a vyplatenie týchto dávok z dôchodkového poistenia vo výške 2.489,99 eura za uvedené obdobie preukázal potvrdením o vyplatených dávkach .

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. účinného od 01. 04. 2007, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 5 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného je nesporné, že citované ustanovenie § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zakladá regresný nárok sociálnej poisťovne voči tretím osobám, ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Poskytnutím dávok z nemocenského poistenia alebo z dôchodkového zabezpečenia, na ktoré vznikol oprávnený nárok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, vznikla sociálnej poisťovni nepochybne majetková ujma, ktorá je odškodniteľná pri splnení stanovených predpokladov. Preto, ak uvedený regresný nárok, i keď nie je nárokom na náhradu škody na zdraví poškodeného podľa Občianskeho zákonníka, je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. (predtým z ust. § 31 ods. 1 zák. č. 274/1994 Z. z.), majúceho z toho dôvodu (teda z dôvodu, že upravuje občianskoprávny nárok) povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Pomer špeciality tohto ustanovenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku znamená, že právny vzťah, ktorého sa uvedené ustanovenie týka, sa v otázkach, ktoré nie sú nimi upravené, riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka o náhrade škody.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Súd prvého stupňa správne ustálil, že navrhovateľke v danom prípade vznikol regresný nárok voči odporcovi ako tretej osobe na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania odporcu. V nadväznosti na uvedené sa súd prvého stupňa správne s ohľadom na tvrdenia odporcu a vedľajšieho účastníka, zaoberal aj tým, či mal na vzniku dopravnej nehody podiel aj samotný poškodený a v prípade ako áno, akým podielom, teda správne posudzoval mieru zavinenia oboch účastníkov dopravnej nehody.

V tomto smere súd prvého stupňa dospel k záveru, že miera spoluzavinenia poškodeného na vzniku dopravnej nehody bola a to v rozsahu 30 %. Súd prvého stupňa správne zohľadnil všetky príčiny, ktoré sa podieľali na vzniku dopravnej nehody, pričom zohľadnil i mieru ich podielu na vzniku dopravnej nehody. Pri posudzovaní miery spoluzavinenia súd prvého stupňa vychádzal zo znaleckého posudku Ing. Jozefa Veverku č. 098/2002, ktorý v znaleckom posudku z technického hľadiska ako príčinu vzniku dopravnej nehody uviedol rýchlosť jazdy vozidla 100 až 106 km/hod., čo je rýchlosť vyššia ako rýchlosť primeraná vzdialenosti rozhľadu vodiča 66 až 71 km/hod. a uviedol tiež, že z technického hľadiska je v priamej príčinnej súvislosti i jazda neosvetleného cyklistu za zníženej viditeľnosti na vozovke vo vzdialenosti 1,2 m od jej pravého okraja, pričom v jazde po okraji vozovky mu nič nebránilo. Znalec tiež uviedol, že spôsob poškodenia zadného kolesa bicykla i konečné polohy cyklistu na pravom okraji vozovky a bicykla v priekope vpravo od vozovky nasvedčujú súbežnému smeru jazdy cyklistu a ich súbežným polohám v čase stretu. Znalec tiež uviedol, že vodič na cyklistu na vozovke reagoval neskôr, ako mal možnosť cyklistu vidieť a ako z technického hľadiska reagovať mohol. Z uvedených skutočností je možné

ustáliť, že hlavnou príčinou vzniku dopravnej nehody bola vyššia rýchlosť jazdy vodiča ako je rýchlosť primeraná vzdialenosti rozhľadu vodiča, pričom na dopravnej nehode sa tiež podieľali vedľajšie príčiny, ktorými sú jazda cyklistu na neosvetlenom bicykli vo vzdialenosti 1,2 m od pravého okraja vozovky a pod vplyvom alkoholu v krvi (0,65 promile), neskoršia reakcia vodiča, pretože znalec skonštatoval, že pri rýchlosti jazdy 65 až 70 km/hod., čo bola rýchlosť primeraná vzdialenosti rozhľadu vodiča, by i napriek oneskorenej reakcii vodiča, zhodnej ako počas nehodového deja, vozidlo bolo zbrzdilo na rýchlosť jazdy cyklistu pred nárazom do cyklistu. Vzhľadom k spôsobu jazdy cyklistu, teda súbežnej jazde cyklistu a vozidla, je zrejmé, že aj keď bol cyklista v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, táto okolnosť nebola hlavnou príčinou vzniku dopravnej nehody, preto nemožno len z tejto skutočnosti, bez zohľadnenia ostatných okolností, vyvodiť automatické zníženie spoluzodpovednosti o 50% resp. 75% ako navrhoval vedľajší účastník a odporca. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s určením rozsahu spoluzavinenia poškodeného na dopravnej nehode v rozsahu 30% súdom prvého stupňa, preto zamietnutie návrhu v časti zodpovedajúcej tomuto zavineniu je správne.

Odvolací súd z dôvodov vyššie uvedených odvolanie účastníkov (navrhovateľky, odporcu a vedľajšieho účastníka na strane odporcu) nepovažoval za dôvodné a napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 2 OSP tak, že účastníkom náhradu trov vyslovil že žiadny nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože mali v odvolacom konaní úspech len čiastočný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.